

ACC. N:R M. 14965:1-8.

Landskap: Småland Upptecknare: Ragnar Nilsson, Målsång
Härad: Albo Berättare: "
Socken: Vislanda Berättarens yrke: lantbr. och möbelsnare
Uppteckningsår: 1954 Född år 1912 i Vislanda

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kvinnor och kvinnligt. s. 1-8.

LUF 99

17/11-54.

Kvarnar och kvarndrift.

I Vistanda socken finnas
eller har funnits följande
kvarnar.

Luf 99
1.

- 1.) Aslamon. Riven.
- 2.) Frällen. Skrafta, Riven.
- 3.) Hästlagen. Riven.
- 4.) Ekvång. Hjulkrann.
Belägen vid den s. k.
Ekvångs damm. Kvarstån,
dock ej i bruk.
- 5.) Märket. Hjulkrann.
Riven omkring år 1926. Ävande-
rades då av nyöbraren Sven
Aug. Petersson. Inten damm

Kvavn låg även en Emedja,
som brästar. Tassen till driften
av denna kvavn kom från
Måhultsjön.

6.) Kvavnabacken. Riven.

Föremodl. en hjulkvavn.

Låg nära Tislunda station.

Mannet tyder på att här sedan
vinnnes tid gammits kvavn.

7.) Moan. Riven.

8.) Sjövikens under Fröasen.

Skvalta. Slutet av 1700-talet.

9.) Sjöhavnen under Sjöstorpst.

Skvalta. 1700-talet. Mit borta.

10.) Sjöstorpst. Vid gården.

Skvalta. Borta.

11.) Skyhyllan. Skvalta. Borta.

12.) Kornabygden. Två stycken.

En hjulkvarn norr om gården,
rivna på 1920-talet.

En s. k. fatfalskvarn, rivna
i mitten av 1800-talet.

Den som bisträmunda kallas
även Kjölvadskvarn, en
överlåtelse år 1836, mellan
aboarna i Njöhults by och
ägaren till Ugnabygdens gård.
Handl. å överlåtelsen dat. den
28 dec. 1836.

Kvarnen var ursprungl. en
skraeta, men omändrades senare
till hjulkvarn. Redan år 1698
blev Ugnabygdens och Njöhults
kvarnar påfärda panta och
fick rättighet att mala för tull.
3. 13.) Piggaboda. (Kvarnvik.)

Hjulkrann. Kvarstår. Användes
för något år sedan.

14.) Lönskuet. (Åbo) Riven.
Hjulkrann.

15.) Spjutarehorn. (Kramadal.)
Hjulkrann. Kvarstår. Annu
använd i mindre omfattning,
med såväl vatten som ångkraft.

16.) Rickardskuet. Hjulkrann.
Riven på 1800-talet.

17.) Röskuet. Riven.

18.) Fagerås S. gård. Skrattra. Riven.

19.) Tärnanskuet. Hjulkrann
Kvarstår. Dock ej använd.

20.) Tubbanåla. Väderkrann.
Troligen på 1700-talet, och den
enda som funnits i boken.

4.

4.

2.) Värlunda m. samböcker.

J. p. valsevren med el. drift.
Nu är på gott som hela sockens
kvinnor.

Tid vätekvannarna fanns
i regel dammanläggningar,
byggda av murad sten och över-
dräpta med grästopp.

Tätnet från dammanläggningen
gläpptes ut genom en s. p.

dammlucka stors överför
kvannfacket. Tätnet strömmade
från i en kanal, som var
murad av sten, i vilken
känna kvannhjetet rötande
och sattes i rörelse av väte-
mängden.

5.) Kvannarna ägdes såväl av

enskilda bänder som av
tycker gemensamt. Man hade
dem i regel utstuderade till en
nijöhare eller mällare, som de
mest kallades i denna socken.

Betäckningen för målningen
utgjordes av till, d. v. s. man
kallade av säden. Senare till
använde sedan nijöharen
sin utställning av kreaturen,
som han i regel hade, såväl
kor som svår.

Senare övergick man till
kontant betäckning, då man
dels lyckte att en del mällare
tog mer i till än lovligt var
och dels därför att man ville
6) ha så mycket mjöl som det blev

är säden man mol. Framförallt
gäddde detta brödsäden, som
en stor del av den fattiga
befolkningen hade på
knappt ut.

Vanligen fingo de som
ej hade några drag kreatur
bära säden eller säckarna
på ryggen till kvarnen.

Njösäckarna var av s.k.
skinvävt linne och var
märkta genom påsydda ryg-
kennor med ägarens namn
och gårdsnamnet. Tikten höll
sig vid omkr. 100 kilo om man
hade drag kreatur åt första
säckarna med. Skulle man
däremot bära dem på ryggen

ACC. N:R M. 14965:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

fick man minska vikten
hitt mellan 60-70 kilo.
Att bära "mållapösa" te kranis,
som det hette, var inget latmans-
göra åtminstone då man
hade lång väg till kranen.

8.

8.